

Αντί προλόγου...

Πολύς ντόρος γίνεται το τελευταίο διάστημα όσον αφορά στην οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις που έχει στην καθημερινότητα όλων μας (επισφαλής εργασία, περικοπές μισθών και συντάξεων, αύξηση ανεργίας, υποβάθμιση των τομέων εκπαίδευσης και υγείας). Όλα αυτά δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο, όπως παρουσιάζεται από τα ΜΜΕ και τους παρατρεχάμενους τους, αλλά αποτελούν την όξυνση της υποτίμησης των ζώων μας. Μια ακόμη έκφραση αυτής της επίθεσης που εξαπολύεται καθημερινά είναι και η συνεχής αύξηση του κόστους ζωής (φόροι, υπερτίμηση ειδών πρώτης ανάγκης, αύξηση της τιμής των εισιτηρίων στα Μ.Μ.Μ και άλλα).

Ανάμεσα στον καταϊγισμό φόρων από τη μεριά του κράτους, ίσως το πιο πρόσφατο και γνώριμο “χαράτσι” που επιβλήθηκε είναι αυτό της ΔΕΗ. Ο συσχετισμός ενός φόρου μ' ένα κοινωνικό αγαθό καταδεικνύει με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο την οξύτητα αυτής της επίθεσης. Ο εκβιαστικός του χαρακτήρας διαφαίνεται από το γεγονός ότι η αδυναμία πληρωμής του θέτει ξεκάθαρα θέματα επιβίωσης.

Θεωρούμε ότι οι μονομερείς αναλύσεις που αφορούν τα εκάστοτε “χαράτσια” που είναι αποκομμένες από το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο, ιδιαίτερα τη στιγμή που το “κοινωνικό συμβόλαιο” καταρρέει και το “κράτος πρόνοιας” δείχνει το πραγματικό του πρόσωπο, είναι τουλάχιστον ελλειπείς. Η κύρια αδυναμία κάθε είδους τέτοιας οπτικής που απλά καλεί σε στάση πληρωμών είναι ότι επικαλείται εργαλεία και μεθόδους οργάνωσης βασισμένες σε θεσμούς που ήδη έχουν καταρρεύσει (Σ.Τ.Ε., Επιτροπές Λογιστικού Ελέγχου, κινήματα τύπου Δεν Πληρώνω, συνταγματικότητα, αντισυνταγματικότητα κ.ο.κ.). Επομένως μια τέτοιου είδους προσέγγιση, που ίσως παλαιότερα θα μπορούσε να έχει κάποια αποτελέσματα λόγω των κοινωνικών συνθηκών, στις δεδομένες συνθήκες είναι το λιγότερο άστοχη.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη ότι αυτός ο φόρος κάθε άλλο παρά αποκομμένος είναι από τις γενικότερες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες, πιστεύουμε πως η αντιμετώπιση της κατάστασης δεν έχει απλά να κάνει με την άρνηση πληρωμής του, αλλά με τη γενικότερη πώση του κόστους διαβίωσης και με τον τρόπο που μπορεί αυτό να επιτευχθεί. Η διαδικασία με την οποία επιτυγχάνεται αυτό σε συλλογικό επίπεδο εκφράζεται μέσω του όρου της “αυτομείωσης”. Το κίνημα αυτό που γεννήθηκε τη δεκαετία

του '70 μέσα στα ιταλικά εργοστάσια εξαπλώθηκε στις συνελεύσεις γειτονιών και μέχρι το '74 αφορούσε ήδη μεγάλο κομμάτι του αυτόνομου ιταλικού κινήματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσω διαδικασιών που λειτουργούσαν αμεσοδημοκρατικά και με όρους συνδιαμόρφωσης, οι ιταλοί εργάτες και όχι μόνο κατάφεραν τα αιτήματά τους να εκτείνονται από την άρνηση πληρωμών μεταφοράς προς τους χώρους εργασίας (πχ εργοστάσιο FIAT) μέχρι την μείωση του κόστους στέγασης (10% επί του μισθού).

Ζωτικής σημασίας ρόλο στο αυτόνομο ιταλικό κίνημα έπαιξαν τα αυτόνομα εργατικά συνδικάτα που, σε αντίθεση με τα καθεστωτικά, στήριξαν και έδωσαν σημαντική ώθηση σ' αυτές τις προσπάθειες. Άξιο αναφοράς είναι ότι οι συγκεκριμένες κινήσεις δεν ήταν απλά μια σπασμωδική αντίδραση ή μια απλή άρνηση πληρωμών αλλά συνολική αμφισβήτηση και απόρριψη των καπιταλιστικών σχέσεων, σε ένα πλαίσιο οργανωμένης αντεπίθεσης ενάντια σε κράτος και αφεντικά.

Βέβαια, παρ' όλες τις ομοιότητες που μπορεί κανείς να εντοπίσει με την πολιτική κατάσταση στην Ιταλία το '60 – '70 (καθώς και η ίδια βρισκόταν σε κρίση) θα ήταν λανθασμένη μια ταύτιση με τις παρούσες συνθήκες στην Ελλάδα. Οι κυριότερες διαφορές εντοπίζονται στον διαφορετικό τρόπο δόμησης των καπιταλιστικών σχέσεων (π.χ. ελαστικές μορφές εργασίας με ατομικές συμβάσεις έως και μίας μέρας) κάτι που δεν επιτρέπει την δημιουργία ισχυρών αυτόνομων συνδικάτων, αλλά και στο ότι τα ήδη υπάρχοντα συνδικάτα είναι ετεροκαθοριζόμενα και εγκλωβισμένα από τη μία στην μερικότητα των αιτημάτων τους και από την άλλη στην αδυναμία σύνδεσης με την υπόλοιπη κοινωνία.

Από τη μεριά μας δεν θέλουμε ούτε θεωρούμε ότι μας αναλογεί να προτάξουμε “μαγικές” λύσεις ούτε να συντάξουμε επαναστατικά μανιφέστα. Κρίνουμε ως αναγκαίο βήμα τη δόμηση δικτύων αλληλεγγύης στις γειτονιές σε μια προσπάθεια αναβάθμισης του τρόπου και των δομών οργάνωσης τόσο στο μητροπολιτικό πεδίο όσο και στους χώρους εργασίας. Όμως αυτό δε μπορεί παρά να είναι απλά μια από τις πρώτες κινήσεις στην κατεύθυνση ολικής ρήξης με το υπάρχον καπιταλιστικό σύστημα και την προετοιμασία μιας διαφορετικής κοινωνίας.

Το παραπάνω κείμενο αποτελεί εισήγηση για εκδήλωση με θέμα την “Τα χαράτσια και τα κοινωνικά αγαθά ως εμπορεύματα εντασσόμενα στο πλαίσιο της Αυτομείωσης” που έλαβε χώρα στην Βίλα Ζωγράφου στις 16/12/2011.

Αυτοδιαχειριζόμενος Κοινωνικός Χώρος Βίλα Ζωγράφου

